

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/00020-0/2020	
Erkezett: 2020 JAN 07.	
Példány: 1	Kezelőiroda: Az Alkotmánybíróság
Melléklet: 20 db	<i>[Signature]</i>

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság útján

Az Alkotmánybíróság
részére

Dr. Szél Bernadett

Dr. Hadházy Ákos Ányos

Varju László

indítványozóknak

Jogi képviselő:

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd

DR. NEHÉZ-POSONY KATINKA
ÜGYVÉD

alkotmányjogi panasza

BUDAPESTI II. ÉS III. KERÜLETI BÍRÓSÁG	
FOLYASÍTÁSI SZÁM	
KEZDŐÍRATLÉP	
ÉRKEZETTSÉGI MÓDJA: 1/ SZEMELYI LÁDÁBA / 2/ SZEMELYI BESZÉL / 3/ E-MAILLEN / FAXON / 4/ KÉZBESÍTŐVEL / 5/ IRÁRAT	
2019 DEC 31.	
PÉLDÁNY: IV	KÖZTÖK:
JELZÉSI SZÁM: 100594/19	

a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 29.Bpkf.10048/2019/2. szám alatt meghozott végzése, továbbá az annak alapjául szolgáló, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság, mint elsőfokú bíróság 10.B.594/2019/3. szám alatt meghozott végzése ellen

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd, ([redacted])
[redacted] mellékletben csatolt ügyvédi
meghatalmazás alapján **dr. Szél Bernadett** (lakcím: [redacted]
[redacted]), **dr. Hadházy Ákos Ányos** ([redacted]) és
Varju László (lakcím: [redacted]
[redacted]), a továbbiakban együtt: Panaszosok, – jogi képviselőjeként az
Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI.
törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék, mint
másodfokú bíróság 29.Bpkf.10048/2019/2. szám alatt meghozott végzésének **alaptörvény-
ellenességét**, és semmisítse meg azt, továbbá állapítsa meg az előző végzés alapjául szolgáló, a
Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 10.B.594/2019/3. szám alatt meghozott végzésének
alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mert a bírói döntések sértik a
Panaszosoknak

- az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogát,
- az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a tisztességes eljáráshoz,
- Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben garantált jogát a tisztességes bírósági eljáráshoz és a bírósághoz forduláshoz.

Az alkotmányjogi panasszal támadott döntés továbbá sérti Panaszosoknak az Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdésében biztosított jogait; ezen bekezdés kimondja, hogy az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

A panasszal támadott bírói döntés az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogot, továbbá az Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdésében foglaltakat úgy sérti, hogy az ezen jogokat sértő bűncselekmény kapcsán a Panaszosok nem élhetnek pótmagánvád-indítvánnyal, ezáltal el vannak zárva a jogorvoslati lehetőségtől. Ennek következtében Panaszosok ezen jogaikat nem tudják bírói úton kikényszeríteni, azoknak nem tudnak érvényt szerezni.

1. TÉNYÁLLÁS ÉS A MEGELŐZŐ ELJÁRÁS BEMUTATÁSA

1.1. Az eljárás alapjául szolgáló események háttere

2018. november 20-án Kósa Lajos és Szatmáry Kristóf, a Fidesz országgyűlési képviselői benyújtották a T/3628 számú, *"a munkaidő-szervezéssel és a munkaerő-kölcsönzés minimális kölcsönzési díjával összefüggő egyes törvények módosításáról"* címet viselő szóló törvényjavaslatot, mely a sajtó és a közvélemény egyes szegmenseiben a "rabszolgatörvény" néven vált ismertté, utalva arra, hogy a javaslat elfogadása jelentős terheket róna a munkavállalók széles körére.

A törvénytervezet általános vitája során, 2018. november 27-én a parlamenti ülés levezető elnöke, Lezsák Sándor több ellenzéki képviselőtől, köztük jelen eljárás két indítványozójától, dr. Szél Bernadettől és Varju Lászlótól is megkérdőjelezhető joggal megvonta a szót, így nekik nem vagy csak korlátozottan volt alkalmuk kifejezni véleményüket a széles társadalmi rétegeket érintő jogszabály-tervezetről.

A törvénytervezet elfogadása ellen 2018. december 8-ra Budapestre demonstrációt szervezett több szakszervezet, melynek során a demonstrálók egy része - miután [REDACTED] az Magyar Szocialista Párt alelnöke bejelentette, hogy ő be fog menni a Kossuth Lajos tér elzárt részére, és kérte a résztvevőket, hogy tartsanak vele - áttört a rendőrsorfalon, amellyel őket a Kossuth Lajos tér közepétől tartották távol.

Az Országgyűlés 2019. december 10-én az ellenzéki képviselők valamennyi, a szóban forgó törvényjavaslathoz fűzött módosító indítványáról összevontan szavazott, és azokat egységesen elutasította.

Az Országgyűlés ezt követően 2018. december 12-i ülésnapján tárgyalta és fogadta el a törvényjavaslatot és - egyebek mellett - a közigazgatási bíróságok létrehozásáról szóló, szintén sokat kritizált jogszabályt. Az ülés során számos tiltakozó akcióra került sor az ellenzéki képviselők részéről: egyebek mellett meggátolták, hogy az ülést levezető elnök elfoglalja helyét a pulpituson, folyamatosan sípolással, közbekiabálásokkal és egyéb módon hátráltatták az ülés vezetését és a szavazást. Több ellenzéki képviselő szóvá tette azt is, hogy a szavazás nem előírászerűen zajlik, mivel az országgyűlési képviselők anélkül adhatták le szavazatukat, hogy elhelyezték volna a képviselői kártyáikat a szavazógépekben.

Az Országgyűlés kormánypárti többsége mindezek ellenére elfogadta a kérdéses törvényjavaslatokat.

A törvényjavaslatok elfogadása után spontán demonstráció kezdődött a Kossuth Lajos téren, mely a következő napokban más helyszíneken és Budapesten kívül is, országszerte folytatódott, egyes esetekben pedig erőszakba is torkollott. 2018. december 16-án ellenzéki pártok, szakszervezetek és aktivisták nagyszabású demonstrációt szerveztek Budapestre, mely a tudomásul vett bejelentés szerint a Hősök tere és a Kossuth Lajos tér közötti vonulást jelentett. Ezen demonstráció során tűnt fel a tiltakozók követeléseit összefoglaló ún. öt pont, melyet

szórolapokon osztottak szét, és mely követelések már túlmutattak a Munka Törvényének módosítása és a közigazgatási bíróságok felállításáról szóló törvény tartalmának elutasításán.

Az öt pontos követeléslistán a következő szerepelt:

"5 követelés a szabadságért

1. A rabszolgatörvény azonnali visszavonását!

A magyar dolgozók kiszígerelése, kiszolgáltatottá tétele teljes mértékben elfogadhatatlan! Vonják vissza a szabálytalanul elfogadott rabszolgatörvényt!

2. Kevesebb rendőri túlórá!

Egy rendőrt se kötelezzenek többre, mint az Európai Unió maximum! Tartsa be a kormány a saját törvényeit! Értük is tüntetünk!

3. Független bíróságokat!

Állítsák helyre az igazságszolgáltatás függetlenségét! Nem kérünk a Fidesz által irányított bírókból!

4. Európai Ügyészséget!

Ha a kormány nem csatlakozik az Európai Ügyészséghez, az felér egy beismerő vallomással! Egy korrupciós ügy sem maradhat büntetlenül!

5. Független közmédiát!

Nem akarunk több pártállami propagandahíradót látni! Követeljük a sajtószabadság helyreállítását és a felelősök, a hírhamisító Papp Dániel azonnali leváltását!"

A demonstráló tömeg megérkezve a Kossuth Lajos térre az annak torkolatában felállított színpadnál beszédekert hallgatott (többek között dr. Szél Bernadettét is), melyek során a fenti követeléslistát is ismertették. Sajtóhírek szerint a demonstráló tömeg egy része több alkalommal skandálva szorgalmazta, hogy vonuljanak az állami televízió épületéhez. A gyűlés hivatalos befejezésekor [REDACTED] a Momentum Mozgalom elnökségi tagja a színpadról azt a kérdést intézte a tiltakozókhoz, hogy hova akarnak menni, amire a "Köztévé!" volt a válasz. A tömeg nagy része ezt követően gyalog indult el a Médiaszolgáltatás Támogató és Vagyonkezelő Alap (a továbbiakban: MTVA) óbudai, Kunigunda útján található székháza felé. A vonulás során [REDACTED] a Momentum Mozgalom alelnöke úgy nyilatkozott, hogy tervük szerint a fentiekben ismertetett öt pontot be akarják olvasni a közmédiában. Ezt később dr. Hadházy Ákos Ányos is megerősítette, azt mondta: az a cél, hogy beolvashassák a követeléseket, és addig nem mennek majd el, amíg ezt meg nem tehetik. Elmondta, hogy a beolvasás dokumentálásában dr. Szél Bernadett lesz a segítségére; a követelések beolvasása kapcsán pedig egyeztetni kívánnak egy MTVA-s szerkesztővel.

A helyszínre érkezett tömeg folytatta a korábban megkezdett demonstrációt; dr. Szél Bernadett és dr. Hadházy Ákos Ányos tájékoztatta a tömeget, hogy ők és több országgyűlési képviselőtársuk mepróbálnak bemenni az épületbe és ott beolvasni a követeléseket. A képviselőket az épületben a [REDACTED] fogadta, aki közölte velük, hogy ők maguk nem közvetíthetik mobiltelefonjaikról élőben a bent zajló eseményeket, ezért kapcsolják ki a közvetítést - ezen utasításnak nem tettek eleget a képviselők. A képviselők egy része megpróbálta megkeresni az ügyeletes szerkesztőt, illetve [REDACTED] szerették volna felvenni a kapcsolatot, azonban az MTVA [REDACTED] rövid idő elteltével közölte, hogy a képviselők megzavarják az MTVA rendeltetésszerű működését, és ez közérdekű üzem megzavarásának minősül, és közölte, ő nem tud közreműködni abban, hogy az országgyűlési képviselők bárkivel találkozzanak. Később azt mondta, hogy nem áll módjában segíteni, hogy egy szerkesztővel egyeztessenek, és ezt a petíciót beolvassák. Nem sokkal később azt is közölte, hogy a politikusoknak el kell hagyniuk az épületet.

A képviselők közölték, hogy nem fogják elhagyni az épületet és ha szükséges, akkor megvárják a reggeli adást, hogy abban olvassák be a követeléseket. Az országgyűlési képviselők a hajnali órákig az MTVA székházában tartózkodtak, és közben folyamatosan próbálták felvenni a kapcsolatot a műsorszerkesztéssel és az MTVA működésével kapcsolatban döntési kompetenciával rendelkező személyekkel, ebben azonban az MTVA részéről senki nem volt segítségükre. Az épületben mindezen idő alatt nagyszámú fegyveres biztonsági őr tartózkodott, akik számos területet elzártak a képviselők elől. A hajnali órákban dr. Hadházy Ákos Ányos választ kapott a korábban az MTVA vezérigazgatójának írt emailjére, aki azt írta, [REDACTED] A képviselők ettől kezdve elsősorban azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy megtalálják a vezérigazgatót, ebben azonban egyre intenzívebben akadályozta őket a fegyveres biztonsági őrök és a biztonsági őrök.

Reggel 7:30 után nem sokkal a biztonsági őrök erőszakosan léptek fel dr. Hadházy Ákos Ányossal szemben, aki egy lépcsőn akart felmenni, eközben őt rángattak, később az őrök fellépése miatt a földre került. Ezt követően a biztonsági őrök mind dr. Hadházy Ákos Ányost, mind dr. Szél Bernadettet erőszakosan eltávolították az épületből. A képviselők rendőri segítséget kértek, azonban a rendőrség helyszínen lévő munkatársai nem léptek be az MTVA épületébe, és nem intézkedtek érdemben. Dr. Hadházy Ákos Ányos az MTVA épülete előtt hangsúlyozta, hogy ő senkivel szemben nem lépett fel erőszakosan, csak a közmédia vezetőivel akart volna találkozni, élve képviselői jogaival. Néhány órával később Varju Lászlóval szemben is erőszakosan léptek fel a biztonsági őrök, mely fellépést követően a képviselőt mentő vitte el az MTVA székházából. Ugyanezen a napon [REDACTED] birtokvédelmi eljárást kezdeményezett Budapest Főváros III. kerületének jegyzőjénél, arra hivatkozva, hogy az épületben tartózkodó képviselők azzal a szándékkal érkeztek az épületbe, hogy egy 5 pontos petíciót olvassanak be; a képviselők eközben visszaéltek képviselői jogosítványaikkal, erőszakot alkalmaztak, át akarták venni a stúdiók feletti irányítást, így kéri a birtoklásban történő zavarás

megszüntetését. A jegyző ugyanezen a napon elrendelte a birtokvédelmet, és a I-J-263-6/2018. számú végzésével megindította a végrehajtási eljárást. Ennek nyomán az MTVA épületében rendőri erők jelentek meg, az országgyűlési képviselők pedig a rendőri intézkedés érdemi megkezdése előtt elhagyták az épületet.

1.2. A feljelentések

Dr. Hadházy Ákos Ányos még az MTVA székházából való erőszakos eltávolítása napján, 2018. december 17-én feljelentést tett a Legfőbb Ügyészségnek címezve, melyben előadta, hogy megítélése szerint a biztonsági őrök tagjai jogszerűtlenül, erőszakkal (testi kényszerrel) távolították el őt és dr. Szél Bernadettet az MTVA épületéből. Megítélése szerint ez felveti a hivatalos személy elleni erőszak gyanúját, mivel a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 459. § (1) bek. 11. pont b) alpontja szerint az országgyűlési képviselő hivatalos személynek minősül. A feljelentésben utalás szerepel arra is, hogy a feljelentő szerint a jelen lévő rendőrök azzal, hogy az eseményekről tudomásuk volt, de nem léptek fel az országgyűlési képviselők védelme érdekében, hivatali visszaélést követtek el.

Dr. Hadházy Ákos Ányoson kívül számos más országgyűlési képviselő és több magánszemély is hasonló tartalmú feljelentést tett. Varju László megbízásából ügyvédje tett feljelentést.

1.3. Az ügyészség eljárása

A feljelentéseket a Központi Nyomozó Főügyészség együttesen bírálta el, és azokat 2019. január 21-én meghozott, 1.Nyom.671/2018/6-I. számú határozatával elutasította arra hivatkozva, hogy a cselekmény nem bűncselekmény. Az ügyészség álláspontja szerint a képviselők eltávolítására ők maguk adtak okot erőszakos illetve a biztonsági őröket akadályozó fellépéssel. A döntés arra is kitér, hogy a körülményeket figyelembe véve az országgyűlési képviselők nem hivatalos személyként jártak el és nem folytattak jogszerű eljárást, ekként az őket érintő cselekmények nem minősülhetnek hivatalos személy elleni erőszaknak. A feljelentés elutasítása valamennyi, a feljelentés tárgyául szolgáló bűncselekményre kiterjedt.

A fenti határozat ellen dr. Szél Bernadett és dr. Hadházy Ákos Ányos jogi képviselőjük útján, továbbá mások is panaszt terjesztettek elő, melyben kérték a határozat hatályon kívül helyezését és azt, hogy a Legfőbb Ügyészség utasítsa a Központi Nyomozó Főügyészséget a nyomozás folytatására. A Panaszosok előadták, hogy a tevékenységük jogszerű volt, az országgyűlési képviselők számára biztosított jogaikkal éltek, ennek során hivatalos személyként jártak el. A panasz kitér arra is, hogy a képviselők szándéka nem kizárólag a petíció beolvasása volt, hanem az országgyűlési képviselőket megillető ellenőrzési és felvilágosítás-kérési jogosultsággal is élni szerettek volna, mindezt azonban a jogszerű keretek között tették, így a biztonsági szolgálat fellépése nélkülözötte a jogalapot. A képviselők tevékenységük során biztosan nem zavarták meg

jelentősen vagy aránytalanul a közintézmény működését, és hivatalos személyi minőségük mindvégig felismerhető volt külső szemlélők számára.

A panaszokat a Legfőbb Ügyészség 2019. február 19-én meghozott, KSB. 74/2019/13-23-I. számú határozatával elutasította. A határozat szerint a Központi Nyomozó Főügyészség helyes következtetésre jutott, amikor bűncselekmény hiányában elutasította a feljelentéseket; a határozat így fenntartotta a Központi Nyomozó Főügyészség ténybeli és jogi megállapításait.

1.4. A bírósági döntések, köztük az indítvány alapjául szolgáló végzés

A panasz elutasítását követően 2019. április 15-én dr. Szél Bernadett, dr. Hadházy Ákos Ányos és Varju László pótmagánvádas eljárás keretében vádindítványt nyújtottak be jogi képviselőjük útján a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróságra hivatalos személy elleni erőszak vádjával, az MTVA-ban szolgáltatot teljesítő és a képviselők ellen erőszakosan fellépő biztonsági őrök (összesen kilenc fő) ellen.

A pótmagánvádas vádindítványt a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2019. május 31-én 10.B.594/2019./3. szám alatti végzésében elutasította. A bíróság megállapította, hogy az adott ügyben a pótmagánvádlóként történő fellépésnek nincs helye, ezt egyebek mellett a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.). 794. § (1) bek. c) pontjára, továbbá a Be. 787. § (3) bek. c) és d) pontjaira hivatkozva tette. A bíróság rögzítette, hogy a sértettek kizárólag a hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt terjesztettek elő pótmagánvádat, melyben nem hivatkoztak arra, hogy velük szemben az erőszak vagy akadályozás alkalmazása becsületsértő vagy testi sérülést eredményező módon került volna sor. A végzés érvelését az Alkotmánybíróság 3384/2018. (XII. 14.) AB határozatának alapítja.

A bíróság az alábbi érvek mentén utasította el a pótmagánvadás-indítványt:

- a) A pótmagánvadás akkor megengedhető a bíróság szerint, ha a sértett (pótmagánvádló) igazolni tud olyan konkrét sérelmet az adott bűncselekménnyel összefüggésben, amely közvetlennek, az érdekét közvetlenül veszélyeztetőnek minősíthető. Minden esetben a konkrét ügy és a konkrét törvényi tényállás mentén vizsgálendő, hogy a pótmagánvádnak van-e helye. A joggyakorlat a hivatalos személynek közvetlenül okozott sérelmet külön bűncselekményként bírálja el.
- b) A pótmagánvádas eljárás keretében benyújtott vádindítvány nem tartalmazott utalást arra, hogy az azt előterjesztők ellen irányuló erőszakra vagy akadályozásra becsületsértő módon vagy szándékkal került volna sor.
- c) A hivatalos személy elleni erőszaknál a jogalkotó és a joggyakorlat is lényegében különválasztja a hivatalos eljárás védelmét és a sértettet ért közvetlen sérelmek védelmét. Ezt egy minimális jellegű erőszak alkalmazásánál nem tekinti külön védendőnek (külön bűncselekményként nem minősíti) ugyanakkor, ha az erőszak már akár csak 8 napon

belül gyógyuló sérülést okoz, a testi sértéssel összefüggésben a magánindítvány előterjeszthető.

- d) A bíróság értelmezése szerint maga a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye, annak elkövetése a sértett jogát vagy jogos érdekét nem sérti olyan közvetlen mértékben, amely egyéb körülmény (testi sérülés) hiányában megalapozná a pótmagánvádlói fellépést.
- e) A jogalkotó a hivatalos személy védelmét alapvetően azon szerv vagy közfeladat ellátásának érdekében biztosítja, amelyhez a hivatalos személy tartozik. A sértettek nyilatkozatuk szerint jelen ügyben történő fellépésüket az országgyűlési képviselői munkájukra hivatkozással, hivatalos eljárásukra történő utalásukkal tették meg. A Be. nem véletlenül zárja ki a sértetti fellépés lehetőségét pótmagánvádas eljárásban az állam vagy közhatalmat gyakorló szerv tekintetében, és ezzel egyértelműen rögzíti az ügyészi vádmonopóliumot. Ezen körülmény is azt erősíti, hogy a hivatalos személy elleni erőszak estében is ahol az eljárás védelme a cél, kizárólagos ügyészi vádmonopólium érvényesülhet.

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság végzése ellen Panaszosok jogi képviselőjük útján fellebbezést nyújtottak be. A fellebbezésben Panaszosok vitatták a pótmagánvád-indítvány elutasításának jogszerűségét, és kifejtették, hogy álláspontjuk szerint az első fokon eljáró bíróság tévesen állapította meg azt, hogy a bűncselekmény közvetlenül nem sértette a jogaikat, jogos érdeküket, továbbá, hogy állami vagy közhatalmi pozícióval rendelkeznének.

A fellebbezésben hangsúlyozzák, hogy a vádindítvány utal a Panaszosokkal szembeni indokolatlan, megalázó és egyikük esetében testi sértést okozó bánásmódra is, továbbá, hogy a hivatalos személy elleni erőszak tényállása nem kizárólag a hivatalos eljárást, de a hivatalos személyt magát is büntetőjogi védelemben részesíti - nem igaz tehát az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a védett jogi tárgy az államapparátus védelme. Utal a fellebbezés arra is, hogy a hivatkozott AB határozat szerint *"Ha a törvényi tényállás passzív alanyt (aki szükségképpen természetes személy) tartalmaz, akkor általában az őt ért sérelem egyben eljárásjogi sértetti jogosultságot is megalapozhat."*, tehát pótmagánvádlóként felléphet. A fellebbezés kifejti, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor arra a következtetésre jutott, hogy "a hivatalos személy elleni erőszaknál a jogalkotó és a joggyakorlat is lényegében külön választja a hivatalos eljárás védelmét és a sértettet ért közvetlen sérelmek védelmét. Ezt egy minimális jellegű erőszak alkalmazásánál nem tekinti külön védendőnek." Ennek oka, hogy a hivatalos személy elleni erőszak bármely támadó magatartást jelenthet, de nem szükségszerű a sérülés okozása.

A fellebbezés hangsúlyozta az országgyűlési képviselők sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak sajátos jogkövetkezményeit, a jog- és érdeksérelem bekövetkeztét. Kitért arra, hogy az a hivatalos személy, akit a saját jogszerű eljárásában a bűncselekmény akadályoz, közvetlen jogsérelmet szenved el, még abban az esetben is, ha a tényállás az eredmény bekövetkeztét nem követeli meg, hiszen nem tudja zavartalanul elvégezni a feladatát, vagy a megbízatása miatt éri őt bántalmazás. Ez még abban az esetben is közvetlen jogsérelem, ha

egyébként a feladat az állami, gazdasági berendezkedéssel kapcsolatos. Az országgyűlési képviselő joga és feladata az őt megválasztó polgárok képviselete, és ennek során minden olyan ellenőrző és politikai akaratot megjelenítő tevékenység végrehajtása, amelyre az állampolgárnak közvetlenül nincs joga vagy lehetősége. Egyik ilyen jogosultság az, hogy a közintézménybe beléphet, ott a dolgozók segítségét kérheti és várhatja el, tekintettel arra, hogy a segítség megadása törvényből fakadó kötelezettség. Az országgyűlési képviselő joga és kötelezettsége, hogy az állampolgárok által megfogalmazott elvárásoknak hangot adjon azokon a fórumokon, amelyekhez hozzáfér. Ilyen fórumnak kellene lennie a közszolgálati televíziónak is. Mindezeknek az elvárásoknak a megjelenítése elsődleges és közvetlen feladata egy képviselőnek, így amennyiben őt erőszakkal ebben megakadályozzák, azaz erőszakos módon az intézményből kidobják, úgy a jogsérelem egészen közvetlenül érvényesül.

A fellebbezés végül kitért arra, hogy a hivatalos személyek és a közfeladatot ellátó személyek köre nem kizárólag az állam közvetlen érdekében eljáró személyeket és eljárásokat öleli fel, így nem csak akkor beszélhetünk hivatalos személy elleni erőszakról, ha az állam közvetlen érdekében eljáró személyekről van szó, továbbá, az országgyűlési képviselőt megillető védelem nem kizárólag a szűken vett parlamenti munkájában és fizikailag, térben is az Országgyűlésben és annak intézményeiben illeti meg, hiszen ilyen megszorítást egyetlen egy jogszabály sem tartalmaz.

Panaszosok fellebbezés-kiegészítést is benyújtottak, amelyben hivatkoztak a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 2.P.20.005/2019/45. szám alatt, 2019. szeptember 27-én kelt ítéletére. Ezen perben jelen panasz egyik benyújtója, Varju László felperesként vett részt. A fellebbezésben foglalt álláspont szerint a birtokvédelemről szóló eljárásban a kerületi bíróság ugyanarra a jogi érvelésre alapítva állapította meg, hogy a birtokvédelem elrendelésének nem volt alapja, amelyre a pótmagánvádas eljárásban a pótmagánvádlók igénye alapult. Azaz a sértettek jogszerű eljárás keretében, hivatalos személyi minőségükben, az intézmény működésének aránytalan sérelmével nem járó módon jártak el, így velük szemben az erőszakos és aránytalan intézkedés törvénytelen volt. Az ítéletből egyértelműen kiolvasható, hogy az országgyűlési képviselők jogszerűen, a mandátumukból fakadó jogosítványukkal élve léptek be az MTVA épületébe, és ott jogszerűen tartózkodtak. Ebből az is következik, hogy mindvégig hivatalos személyi minőségükben voltak jelen.

A fellebbezést a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 2019. október 8. napján 29.Bpkf.10048/2019/2. szám alatt meghozott végzésével elutasította, ezzel helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogértelmezésével mindenben egyetértve hozta meg döntését, melyet néhány ponton kiegészített, így pl. a Fővárosi Törvényszék elvi élel mondta ki, hogy a hivatalos személy elleni erőszak büntette tekintetében nincs helye pótmagánvád előterjesztésének ("Ebben a körben részletesen, a bírói gyakorlatot szem előtt tartva fejtette ki, hogy a hivatalos személy elleni erőszak büntette tekintetében pótmagánvád előterjesztésének miért nincs helye.") Fenntartotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a hivatalos személy elleni erőszak tényállása azt rendeli büntetni, aki a tényállás megvalósításával az államapparátus működési rendjét zavarja meg; az adott bűncselekmény alapvetően az állami, társadalmi rend zavartalan működését veszélyezteti és a természetes személyek tekintetében a jogsérelem csak közvetett jellegű.

2. AZ INDÍTVÁNYOZÁSI JOGOSULTSÁG ALÁTÁMASZTÁSA

2.1. Érintettség

Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy fordulhat az Alkotmánybírósághoz, feltéve, hogy az ügy érdekében hozott bírói döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

A Panaszosok az Abtv. 1. § a) pontja értelmében egyedi ügyben érintett természetes személyek, akik a 2018-as országgyűlési választások óta folyamatosan országgyűlési képviselők, akikre vonatkozóan (Alaptörvényben biztosított jogokat érintően) az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást lezáró bírósági döntés rendelkezést tartalmaz. A sérelmezett, jelen panasszal támadott bírói döntés a Panaszosok által benyújtott pótmagánvád-indítvány elutasításáról (a pótmagánvád meg nem engedhetőségéről) szól.

2.2. Jogorvoslatok kimerítése, a jogérvényesítési határidő megtartottsága

A Fővárosi Törvényszék végzését Panaszosok jogi képviselője 2019. október 30. napján vette kézhez, amely végzés a kihirdetése napján jogerőre emelkedett, továbbá ennek folytán az elsőfokú bíróság végzése 2019. október 8. napján véglegessé vált. Így a Panaszosok számára rendes jogorvoslati lehetőség már nem áll rendelkezésre, a jogérvényesítési határidőt pedig betartották, az alkotmányjogi panaszindítványt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében előírt határidőben, a döntés kézbesítésétől számított 60 napon belül benyújtották.

Az adott ügyben jogorvoslati lehetőség nem állt a Panaszosok rendelkezésére, figyelemmel az alábbiakra. A Be. 810. § (2) bekezdése kimondja, hogy a másodfokú bíróság ügyszűneti határozata ellen a pótmagánvádló és - a pótmagánvádló hozzájárulásával - jogi képviselője fellebbezésre jogosult a harmadfokú bírósághoz. A Be. 794. § (1) c) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a vádindítványt nem ügyszűneti végzéssel elutasítja, ha a törvény alapján pótmagánvádlóként történő fellépésnek nincs helye. Az eljárás során az elsőfokú bíróság nem ügyszűneti végzéssel elutasította Panaszosok pótmagánvádas vádindítványát, mely végzést a másodfokú bíróság a jelen panasz tárgyát képező, szintén nem ügyszűneti végzéssel helybenhagyott. Ebből az következik, hogy a másodfokú bíróság döntése ellen jogorvoslati lehetőség nem állt Panaszosok rendelkezésére.

Az ügyben nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, perújítást vagy jogorvoslatot a törvényesség érdekében pedig nem kezdeményeztek az ügyben.

2.3. Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelme

Az eljáró bíróság döntését a Panaszosok azon az alapon támadják, hogy az alaptörvény-ellenesen korlátozta az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében garantált a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogot, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében

garantált tisztességes eljáráshoz való jogot és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében garantált jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz és a bírósághoz forduláshoz, amikor megállapította, hogy Panaszosok nem élhetnek pótmagánvád-indítvánnyal.

Az alkotmányjogi panasszal támadott döntés továbbá sérti a Panaszosoknak az Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdésében biztosított jogait, mely kimondja, hogy az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

3. A panaszindítvány tartalmi alapú befogadhatóságának megalapozása

3.1. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta és a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha annak tárgya bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. A támadott bírói jogértelmezés olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű jogértelmezési kérdéseket vet fel, amelyek az alapjogsértőnek vélt bírói döntés érdemét érintik.

3.1.1. A felmerült alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés bemutatása

A bíróság a fentiek szerint (ld. 3.1.) tehát arra jutott, hogy a konkrét ügyben nem megengedhető a pótmagánvád-indítvány.

Ez felveti azokat az alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket, hogy

- Sérti-e a bírósághoz fordulás jogát és a tisztességes (bíróági) eljáráshoz való jogot, ha a hivatalos személyi elleni erőszak sértette a hivatalos személy feladatkörétől függetlenül minden esetben és kizárólag akkor léphet fel pótmagánvádlóként, ha a jogszerű eljárásának sérelme mellett testi sérelmet, vagy becsületsértő bánásmódot is elszenvedett a bűncselekmény következtében.
- Sérül-e az országgyűlési képviselők véleménynyilvánítási szabadsága illetve az Alaptörvény 4. Cikk (1) bekezdésében biztosított jogai, amennyiben hivatalos eljárásuk során információszerzésben és véleményük kifejezésében akadályozzák őket, de erre nem kereshetnek egyedi jogorvoslatot.

3.1.2. Az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta

Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésen túl a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség is kimutatható.

Jelen panasz alapjául szolgáló, feljelentés elutasítását követő pótmagánvád-indítvány nyomán indult eljárásban a bíróság a pótmagánvádas vádindítvány megengedhetőségéről döntött.

Az első fokon eljáró bíróság - melynek döntésében foglaltakat a másodfokú bíróság fellebbezés nyomán született, jelen panasszal támadott döntése teljes mértékben megalapozottnak tartotta - ezen döntését túlnyomórészt a 3384/2018 (XII. 14.) AB határozatból levont következtetésekre alapította. A bíróság döntésének lényege, hogy a hivatalos személy elleni erőszak miatt indult pótmagánvádas eljárásban, mivel a sértettek (Panaszosok) nem hivatkoznak testi sérülésre vagy becsületsértő bánásmódra a pótmagánvádas vádindítványukban, így nincs helye pótmagánvádnak. A bíróság értelmezése szerint maga a hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye, annak elkövetése a sértett jogát vagy jogos érdekét nem sérti olyan közvetlen mértékben, amely egyéb körülmény (testi sérülés) hiányában megalapozná a pótmagánvádlókénti fellépést. A bíróság szerint pedig a testi sérülés bekövetkezése esetén a pótmagánvádlói fellépésre a testi sértés miatt kerülhetne sor. A bíróság azt is megjegyezte, hogy a jogalkotó a hivatalos személy védelmét alapvetően azon szerv vagy közfeladat ellátásának érdekében biztosítja, amelyhez a hivatalos személy tartozik.

Panaszosok álláspontja szerint a fentiek következtében előállt alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, mivel erre alapozva fosztotta meg őket attól a lehetőségtől, hogy a korábban megjelölt, Alaptörvényben foglalt jogaikkal éljenek, illetve az azokon esett sérelmet orvosolni legyenek képesek. Emellett alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is felmerül a bíróság döntésével összefüggésben.

A bíróság a panasz alapjául szolgáló döntéstől különböző végkövetkeztetésre jutott volna (a támadottól eltérő, a Panaszosok számára pozitív döntést hozott volna), amennyiben az Alaptörvénnyel összhangban értelmezi a szólás- és véleménynyilvánításra irányadó jogszabályokat, a tisztességes eljáráshoz való jogot, a bírósághoz fordulás jogát, továbbá az Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdésében biztosított jogokat, mely szerint, hogy az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

Az országgyűlési képviselők tevékenységük során mindvégig hivatalos személyként járnak el, ellenkező bizonyításáig eljárásuk jogszerűségét vélelmezni kell. Eljárásuk során alapvető jogaikkal, Alaptörvényben biztosított jogaikkal, továbbá ágazati jogszabályokban biztosított jogaikkal élnek. A bíróság döntése meghozatala során nem vette figyelembe, hogy a hivatalos személy elleni erőszak következtében ezen jogok sérelme következik be, elmulasztotta annak mérlegelését, hogy az olyan, "atipikus" hivatalos személyek esetében milyen jogok és érdekek sérelme következhet (és jelen esetben következett) be a hivatalos személy elleni erőszak esetén. A bíróság döntése jelentősen szűkítette mind a hivatalos személykénti eljárás védelmére okot adó esetköröket, mind pedig azon jogok és érdekek körét, melyek sérelme a pótmagánvádlókénti fellépés lehetőségét megteremtik. Jelen esetben a pótmagánvádat megengedhetővé tevő jog- és érdeksérelem abban állt, hogy Panaszosok nem élhettek az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében garantált jogukkal a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságához, továbbá sérültek az Alaptörvény 4. cikk (1) bekezdésében garantált, Alaptörvényben biztosított jogaik, mely szerint az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók. Ezen felül azon tény, hogy előbbi jogaik sérelmét nem tudták jogorvoslati eljárásban orvosolni, sértette a tisztességes (bíróági) eljáráshoz és bírósághoz forduláshoz való jogukat.

A Panaszosok jelen indítvánnyal nem kérik az Alkotmánybíróságtól a Fővárosi Törvényszék döntésének (és az annak alapjául szolgáló elsőfokú döntés) felülmérlegelését. Ezzel szemben arra kérik az Alkotmánybíróságot, hogy a bírósági döntést vesse össze az Alaptörvényből és az alkotmánybíróság gyakorlatból kiolvasható alapjogi szttenderdekkel.

4. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BENYÚJTÁSÁNAK ÉRDEMI INDOKOLÁSA

4.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Panaszosok álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 29.Bpkf.10048/2019/2. szám alatt meghozott végzése **alaptörvény-ellenes**, mert a bírói döntés sérti a Panaszosoknak

- az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogát,
- az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált jogát a tisztességes eljáráshoz,
- Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben garantált jogát a tisztességes bírósági eljáráshoz és a bírósághoz forduláshoz.

Az alkotmányjogi panasszal támadott döntés továbbá sérti a Panaszosoknak az Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdésében biztosított jogait; ezen bekezdés kimondja, hogy az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

4.2. Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéssel kapcsolatos részletes érvelés

A támadott döntés a következő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést veti fel.

A hivatalos személy elleni erőszak közvádra üldözendő bűncselekmény. Lehetséges ugyanakkor, hogy az eljárás a sértett hivatalos személy (vagy más személy) feljelentése nyomán induljon meg. Az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasíthatja, vagy a nyomozást megszüntetheti a törvényben meghatározott esetekben. A sértett hivatalos személynek ilyen esetben - lévén a bűncselekmény közvádra üldözendő - lehetősége van pótmagánváddal, mint vádkorrekciós eszközzel élnie, amennyiben a törvényi feltételek fennállnak. A Be. taxatív felsorolást ad azon esetkörökről, amelyekben nincs helye pótmagánvádlóként történő fellépésnek.

Amennyiben a 3384/2018 (XII. 14.) AB határozat teljes tartalmát jelen ügyre alkalmazhatónak tekintjük, azzal azt állítjuk, hogy a Be. 787. § (3) bek. c) pontja és d) pontjai szerinti esetkörök (amikor a pótmagánvádlókénti fellépésnek azért nincs helye, mert a bűncselekmény a sértett jogát vagy jogos érdekét közvetlenül nem sértette vagy veszélyeztette, illetve, amikor ennek azért nincs helye, mert a sértett állam vagy a közhatalmat gyakorló szerv) rendkívül szűkítő értelmezést kap. A bíróság döntése a pótmagánvádlókénti fellépésből minden olyan esetet

kirekeszt, amikor a hivatalos személy, mint sértett nem szenvedett el testi sérülést vagy becsületsértő bánásmódot. A szűkítő értelmezésen túli alkotmányossági (jogbiztonsági, normavilágossági) aggályként jelentkezik az is, hogy bár a Be. vonatkozó rendelkezése világos a tekintetben, hogy a jog- vagy érdek közvetlen sérelmét vagy veszélyeztetését kívánja meg, azonban az, hogy *mely* jog vagy érdek tekinthető olyannak, melyet a bűncselekmény közvetlenül sért vagy veszélyeztet (és ekként megalapozza a pótmagánvádlókénti fellépés lehetőségét), a jogszabály nem tartalmaz rendelkezést. A pótmagánvád megengedhetőségében a bíróságoknak esetről esetre kell dönteniük, és ezen döntésükben számos támpont áll rendelkezésükre a hivatkozott AB határozat szerint, mindenekelőtt az EBH2011.2301. számú elvi bírósági határozat. Arra vonatkozóan azonban, hogy mely jog vagy érdek sérelme esetén van helye pótmagánvádnak, nem ad iránymutatást sem a fenti AB határozat, sem a fenti EBH.

Ha elfogadjuk, hogy hivatalos személy sértett pótmagánvádlóként csak abban az esetben léphet fel, ha a hivatalos személy elleni erőszak által becsületsértő bánásmódot vagy testi sértést szenvedett el, úgy a hivatalos személy elleni erőszak, mint Btk.-tényállás üresedik ki a pótmagánvádlókénti fellépés keretein belül: ez az értelmezés azzal az eredménnyel jár ugyanis, hogy a sértett hivatalos személyi minősége és a hivatalos eljárás védelme másodlagossá válik: olyan helyzet áll elő, mintha a tényállás által védett jogi tárgy nem a hivatalos eljárás, hanem a sértett testi épsége, becsülete, emberi méltósága volna. Ezáltal mindazon eseteket kirekesztjük a hivatalos személy elleni erőszak esetén a pótmagánvádlóként való fellépés köréből, melyekben a védett jogi tárgy "pusztán" a hivatalos eljárás vagy a hivatalos személy más jogának, érdekének védelme, mindezt pedig anélkül, hogy arra a Be. kifejezetten lehetőséget adna. Ez azt eredményezheti, hogy tömegesen maradnak büntetlenül a hivatalos személy elleni erőszak védett jogi tárgyát közvetlenül veszélyeztető bűncselekmények azért, mert a hivatalos személy sértett nem tud megfelelő eljárásban fellépni, hiszen a pótmagánvádlókénti fellépésből őt - a bíróság szűkítő értelmezése szerinti közvetlen jog- vagy érdeksérelem hiányában - ki van zárva. Ez sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a bírósághoz fordulás jogát, mivel olyan sérelmet kíván meg a pótmagánvádlókénti fellépéshez, mely egyáltalán nem szükségszerűen következik be valamennyi hivatalos személy elleni erőszak esetén, amellett, hogy közvetlen jog- vagy érdeksérelem továbbra is fennállhat, pusztán nem a bíróság által alkalmazott szűkítő értelmezés szerinti tartalommal.

Hangsúlyozandó, hogy Panaszosok nem az állami büntetőigény érvényesítésének elmaradása miatt tartják a fentieket Alaptörvénybe ütközőnek és nem az állami büntetőigény pótmagánvád-indítvány útján történő érvényesítése érdekében nyújtották be jelen panaszt. A panasz benyújtásának oka, hogy Panaszosok álláspontja szerint a pótmagánvádlói minőségből fakadó sajátos eljárási pozíciótól történő, jogalap nélküli megfosztás a bírósághoz fordulás joguk és a tisztességes (bírósági) eljáráshoz való joguk sérelmét jelenti. Mivel pedig nem tudják érvényesíteni azokat bírósági eljárásban, az előzőekkel összefüggésben a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságuk, továbbá országgyűlési képviselői minőségükből fakadó, Alaptörvény által garantált jogaik is sérülnek.

4.3. A bírói döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztása

Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésen túl a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség is kimutatható.

Az országgyűlési képviselő feladatkörében eljárva jogalkotói és politikai tevékenységet végez, közügyekkel kapcsolatos véleményt fogalmaz meg, feladatellátásához információkat gyűjt, felvilágosítást kér, ellenőriz. Mindezen tevékenysége, illetve a tevékenysége ellátásához közvetlenül szükséges intézkedései egészen addig jogszerűnek tekinthetők és büntetőjogi védelemben kell hogy részesüljenek, amíg azok nem ütköznek jogszabályba, és mint ilyen, a jogszerű hivatalos eljárás részei.

A hivatalos személy elleni erőszak tényállását elsősorban azon hivatalos személyek védelmére alkotta meg a jogalkotó, akik jogszerű eljárásuk során ki vannak téve a fizikai atrocitásoknak, erőszaknak, és hivatásuknál fogva fokozottabb annak a veszélye, hogy sérelmükre testi sérüléssel vagy becsületsértéssel is járó, hivatalos személy elleni erőszakot követnek el. Az ilyen feladatkörben tevékenységet végző hivatalos személyek (elsősorban a rendőrség, az adó- és vámhatóság tagjai stb.) semmilyen esetben sem saját érdekükben járnak el, mindig az állami döntéseknek akár legitim erőszakkal történő kikényszerítése az eljárásuk célja, ekként a sérelem, amely a magánérdekeiket érinti és ekként pótmagánvádlókénti fellépést lehetővé tesz, az a testi épség, egészség és becsület, méltóság védelme. Itt jegyzendő meg, hogy a hasonló feladatkörben tevékenységet végző hivatalos személyeknek hivatásuknál fogva kötelességük az akár életüket is veszélyeztető, illetve testi épségüket sértő vagy veszélyeztető veszély vállalása.

Az országgyűlési képviselők e tekintetben nem tekinthetők hagyományos értelemben vett hivatalos személyeknek, hiszen az ő esetükben a magánérdek és a közérdek (választói felhatalmazásból eredő elvárások) keveréke által vezérelt feladatellátás is megjelenik a jogszerű eljárásuk során. Ezen érdekek közvetlen sérelme, a tág értelemben vett képviseleti, politika tevékenység ellehetetlenítése is meg kell hogy alapozza a pótmagánvádlókénti fellépés lehetőségét: tekintettel arra, hogy a képviselői jogosultságokat jogszabályok és az Alaptörvény garantálják, így kijelenthető, hogy a képviselők feladatellátásában történő jogellenes korlátozása részükre közvetlen jog- és érdeksérelemmel jár.

A fentiek szerinti jog és érdek összetevői a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága, valamint az országgyűlési képviselői jogállásból származó sajátos jogosultságok (melyek egy részét az Alaptörvény, más részét ágazati jogszabályok teremtik meg), továbbá azon érdek, hogy a megválasztott országgyűlési képviselő tevékenysége során a kívülág felé is artikulálja az őt legitimációval felruházó választópolgárok igényeit, érdekeit, követeléseit. Mivel ezen jogokat részben az Alaptörvény biztosítja [ld. Alaptörvény VI. cikk (1) bek., Alaptörvény 4. cikk (1) bek.] A bíróság indítvánnyal támadott döntése meghozatalakor elmulasztotta az e jogok érvényesülésével kapcsolatos szempontok mérlegelését és ez a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet idézett elő.

Az elmulasztás ténye abban áll, hogy a pótmagánvád megengedhetősége körében, a közvetlen jogsérelem meglétének elemzésekor a bíróság nem vette figyelembe, hogy a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága és az Alaptörvény 4. cikkének (1) bekezdése (képviseleti jogok) közvetlenül sérültek az alapügyben és ezzel közvetlen jog és érdeksérelem állt elő, ami

megalapozza a pótmagánvádlókénti fellépést. Tehát, amennyiben a bíróság ezen szempontokat bevonta volna a mérlegelés körébe, úgy a támadott döntéstől eltérő végkövetkeztetésre jutott volna, ekként azonban ezen szempontok figyelmen kívül hagyása azt eredményezte, hogy Panaszosokat jogalap nélkül elzárta a jogérvényesítés lehetőségétől, sértve ezzel a bírósághoz fordulás jogát és a tisztességes (bíróági) eljáráshoz való jogukat. A bíróság nem végezte tehát el a konkrét ügy egyedi körülményeinek részletes vizsgálatát arra vonatkozóan, hogy a Panaszosok jogát vagy jogos érdekét a hivatalos személy elleni erőszak kapcsán érte-e sérelem, vagy annak veszélye fennállt-e, holott ennek értékelése elvárható lett volna. A bíróság ehelyett a jog- vagy érdeksérelmet leszűkítették annak vizsgálatára, hogy a Panaszosok elszenvedtek-e becsületsértő bánásmódot, vagy testi sérülést.

Mindezt annak ellenére tette a bíróság, hogy az általa hivatkozási alapnak használt 3384/2018. (XII. 14.) AB határozat kifejezetten kimondja, hogy "Körültekintően kell vizsgálni az egyes esetekben azt, hogy a sértetti igény alapja csupán egyszerű károsulti, vagyoni jogi igény, avagy a büntetőjogi érdekhez szorosan kötődő, abban gyökerező olyan jog- vagy jogos érdekbeli sérelem, illetve veszélyeztetettség, amely az adott sértettre konkretizált és közvetlen." Könnyű belátnunk, hogy jelen esetben az utóbbiról beszélünk, semmiképpen nem egyszerű károsulti, vagyoni jogi igény merült fel. A bűncselekmény következtében Panaszosok alapvető illetve Alaptörvényben foglalt jogai (szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága, országgyűlési képviselői mandátumukból fakadó jogok) sérültek, ráadásul ezek olyan jogok, melyek a büntetőjogi érdekhez szorosan kötődnek. Ennek oka, hogy az országgyűlési képviselő hivatalos eljárása során ezen jogokkal él, eljárása lényegét éppen ez jelenti, ekként pontosan ezen jogosultságokat védi a hivatalos személy elleni erőszak tényállása. Mindezen szempontokat azonban a bíróság önkényesen kirekesztette a mérlegelési szempontok közül, és más, a bíróság által szintén önkényesen kiválasztott jogsérelmek hiányára hivatkozva utasította el a pótmagánvádas vádindítványt, azonban adós maradt azzal, hogy meggyőzően indokolja, miért éppen ezen jogsérelmek meglététől teszi függővé a vádindítvány jogi sorsát.

Megemlíteném továbbá, hogy téves az elsőfokú bíróságnak a jelen panasszal támadott végzéssel megerősített azon megállapítása, miszerint "Látható, hogy a támogatás a képviselői tisztség ellátásához, magának az Országgyűlésnek a működéséhez kötődik. A Be. nem véletlenül zárja ki a sértetti fellépés lehetőségét pótmagánvádas eljárásban az állam vagy közhatalmat gyakorló szerv tekintetében, és ezzel egyértelműen rögzíti az ügyészi vádmonopóliumot. Ezen körülmény is azt erősíti, hogy a hivatalos személy elleni erőszak esetében is (ahol az eljárás védelme a cél) kizárólagos ügyészi vádmonopólium érvényesülhet."

A megállapítás kiindulópontja ugyanis az, hogy az országgyűlési képviselőket (korábban, az alapügy során megillető) megillető felvilágosítás-kérési és belépési jogosultság közvetlenül és kizárólagosan az Országgyűlési működéséhez kötődik. A jelen panasszal támadott bíróági ítélet azt sugallja, hogy a képviselői jogok kizárólag azt szolgálják, hogy a képviselő az Országgyűlés, mint intézmény működése érdekében éljen azokkal. A bíróság ezzel jelentősen szűkíti az országgyűlési képviselők feladat- és jogkörét, a képviselői feladatokat szinte kiszorítja ebből, nem vesz tudomást az Alaptörvény azon rendelkezéséről, miszerint az országgyűlési képviselők tevékenységüket a köz érdekében végzik, és olyan értelmezést ad, mely szerint a képviselő, mint hivatalos személy az Országgyűlés (mint kvázi munkahely) érdekében végzi tevékenységét. Ezzel

szemben ezen jogosultságokat az országgyűlési képviselő közjogi felhatalmazás alapján gyakorolja, de nem szükségszerűen az Országgyűlés működéséhez kapcsolódóan. Elképzelhető ugyanis, hogy az országgyűlési képviselő ezen jogait nem azért gyakorolja, hogy a joggyakorlás eredményét az Országgyűlés működése során használja fel - itt utalunk a fentiekben már kifejtett sajátos közérdek-magánérdek metszéspontra és a legitimációt biztosító választópolgárok képviseletére, továbbá arra, hogy a képviselők feladat- és jogköre a végrehajtó hatalom ellenőrzésére is kiterjed. Így tehát megállapítható, hogy a pótmagánvádas eljárásban való fellépés lehetőségét önmagában ezért kizárni nem lehet.

Összefoglalva, a jelen indítvánnyal támadott bírói döntés tehát nem volt figyelemmel arra, hogy az ügyben nem lehet teljes mértékben irányadó a 3384/2018 (XII. 14.) AB határozat minden eleme, az abban foglaltak nem lehetnek analóg módon alkalmazhatóak a jelen esetre, és figyelmen kívül hagyta az alapjogi szempontok mérlegelését is. A hivatkozott AB határozat ugyanis - bár tartalmilag a pótmagánvád megengedhetőségével foglalkozik - azt a jelen indítvány tartalmától teljesen eltérő tényállás és Btk.-beli minősítés mellett indult alapügyben teszi, és nincs figyelemmel számos olyan alkotmányossági kérdésre, mely éppen a hivatalos személy elleni erőszak sajátosságai kapcsán merül fel.

5. Az indítvány

A Panaszosok a fentiekben kifejtettek alapján kérik a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg az indítvánnyal támadott bírósági végzések alaptörvény-ellenességét, és a döntéseket semmisítse meg.

Budapest, 2019. december 17.

Tisztelettel:

Dr. Szél Bernadett,
Dr. Hadházy Ákos Ányos és
Varju László
képviseletében
dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd

Melléklet:

1. Ügyvédi meghatalmazások (3 db)